

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Turvallisen tapahtuma-alueen suunnittelu

Case: SHIFT 2018

Ida Myllärinen

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

Maaliskuu / 2018

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Ida Myllärinen	Sivumäärä 36 ja 11 liitesivua
Työn nimi Turvallisen tapahtuma-alueen suunnittelu – Case: SHIFT 2018	
Ohjaava opettaja Minna Hautio	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja SHIFT Events Oy, Heidi Vainio-Pekka	
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä tietoa tapahtumaturvallisuudesta, kartoittaa SHIFT Bisnesfestivaalin riskejä sekä luoda tapahtumalle pelastussuunnitelma sekä turvallinen aluesuunnitelma.</p> <p>SHIFTin tavoitteena on tuoda yhteen yrittäjät ja organisaatiot tekniikan ja teollisuuden aloilta. Tapahtuma on järjestetty ensimmäisen kerran 2016 ja kahtena ensimmäisenä vuonna tapahtumapaikkana toimi Turun Linnan puisto. Vuonna 2018 tapahtuma tullaan järjestämään Turun vanhassa lääninvankilassa Kakolanmäellä.</p> <p>Työn tekijä on toiminut osana SHIFTin vuoden 2018 tuotantotiimiä ja turvallisuussuunnittelun lähtökoh- tana on ollut uuden tapahtumapaikan haasteiden löytäminen ja niiden ratkaiseminen.</p> <p>Työ toimii tilaajalle selkeänä ohjeistuksena, siitä mitä on huomioitava tapahtuman turvallisessa suunnit- telussa. Työtä voi hyödyntää myös muihin tapahtumiin helppolukuisena oppaana uutta tapahtumapaik- kaa etsiessä ja alueen suunnittelua aloittaessa.</p>	
Asiasanat tapahtumatuotanto, turvallisuusmääräykset, turvallisuussuunnittelu, aluesuunnittelu	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Cultural Management

ABSTRACT

Author Ida Myllärinen	Number of Pages 36 + 11
Title How to design a safe site for an event – Case: SHIFT 2018	
Supervisor Senior lecturer Minna Hautio	
Subscriber and/or Mentor SHIFT Events Oy, Heidi Vainio-Pekka	
Abstract <p>The purpose of this thesis was to collect information on the safety regulations of event venues and apply them to SHIFT 2018, an annual business festival in Turku, Finland. The aim was to create a safe and functional site design for the event.</p> <p>SHIFT Business festival is being organized the third time in a row. First two events were located in the surroundings of Turku Castle, but for the year 2018 the event was moved to the old prison of Turku. The aim of SHIFT is to shake and stir and that is why SHIFT connects entrepreneurs and organizations from industry and technology. SHIFT wants technology and business to be beneficial, responsible, and sustainable.</p> <p>The theoretical section explores the main points of event safety and safe site design. The sources used were literature and different data related to event safety. Moreover, event producers were interviewed about the targets of SHIFT 2018. The production of the event is based on team work. The author of this thesis was part of the production team, but the head of production and the creative director made the final decisions about the site design.</p> <p>During the project, there were difficulties related to the venue, e.g. demands for more space and exit routes, and the target number of visitors had to be reduced from 4000 to 3000 per day.</p> <p>The thesis also works as a guide for SHIFT and other events when searching for a new venue and making first sketches of the site design. The study indicates that there is a clear need for concise and easy-to-read written material related to the topic. In the Finnish context, for example, a clear and consistent guide for event safety would fill this gap.</p>	
Keywords event production, safety regulations, safety planning, area planning	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 SHIFT	7
3 TAPAHTUMATURVALLISUUS	8
4 PELASTUSSUUNNITELMA	9
4.1 Riskikartoitus	10
4.2 Yleisömäärä ja alueen mitoitus	11
4.3 Poistumisreitit ja pelastustiet	12
4.4 Rakennelmat	13
4.5 Ensiapu	13
4.6 Liikenne ja logistiikka	14
4.7 Järjestyksenvalvonta	15
5 ALUESUUNNITTELU	15
5.1 Aluesuunnittelun vaiheet	16
5.2 Liikkuminen	18
5.3 Fasiliteettien saatavuus	18
6 MENETELMÄT	19
7 SHIFTIN TURVALLISUUS	21
7.1 Riskianalyysi	21
7.2 Viestintä	22
7.3 Pelastussuunnitelma	23
8 TOIMIVA ALUESUUNNITELMA	25
8.1 Aluesuunnitelman esittely	26
8.2 Fasiliteettien sijoittelu	28
8.3 Liikkuminen	29
9 LOPUKSI	33
9.1 Tilaajan kommentti	33
LÄHTEET	35
LIITTEET	36

1 JOHDANTO

Mikäli tapahtumaturvallisuudessa tapahtuu virhe, saa se aikaseksi suuren mediayllytyksen. Turvallisuutta ohjaamaan on tullut uusia lakeja ja siihen kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Idea opinnäytetyöhön lähti kiinnostuksestani tapahtuman infratekniikkaan, johon säädökset ja lait tuovat kuitenkin omat haasteensa. Turvallisuuden keskiössä on toimiva aluesuunnitelma, minkä vuoksi olen ottanut myös alueen suunnittelun pohtimisen osaksi työtäni.

Ennen kulttuurituotannon opintojani olen suorittanut Turun ammattikorkeakoulussa rakennusinsinöörin tutkinnon. Tässä työssä pääsinkin hyödyntämään tapahtumatuotannon osaamiseni lisäksi esimerkiksi ymmärrystäni lainsäädäntöön ja rakentamismääräyksiin.

Suoritin keväällä 2017 Tapahtumatuotannon kehittäminen -harjoittelun SHIFTille ja olin osana tuotantotiimiä jo silloin. Pääsin näkemään läheltä tapahtuman tuotannolliset vaiheet ja suunnittelun. Ensimmäinen harjoitteluni auttoi minua ymmärtämään organisaatiota ja sen toimintatapoja. Olin silloin jo mukana muun muassa tekemässä pelastussuunnitelmaa ja loin kehittämistyön tapahtuman rakentamisesta ja purkamisesta.

Tein myös toisen harjoittelun SHIFTille marraskuusta 2017 helmikuun 2018 loppuun. Yhdistin harjoitteluni sekä opinnäytetyöni tekemisen, jonka avulla sainkin paljon ensisijaisen tärkeää tietoa alueen suunnittelusta ja sen vaiheista. Harjoittelun lopuksi pääsin itse vaikuttamaan vielä suunnitelmaan, kun sitä jouduttiin muokkaamaan melko paljon palotarkastajan alueella vierailun jälkeen.

Tapahtuma järjestettiin aiemmin Turun linnan puistossa, mutta nyt tapahtumapaikaksi päätettiin ottaa Turun vanha lääninvankila. Uuden paikan myötä on SHIFTin tuotantotiimi joutunut pohtimaan monia asioita uudelleen eikä mitään voi suoraan kopioida vanhasta. Vankila on keskeisessä osassa tapahtumaluetta, kun taas Turun linnassa oli aiemmin vain pieniä ohjelmanumeroita ja tapahtuma keskittyi pääasiassa puistoon.

Tuotantotiimissä on paljon osaamista, mutta tuotantopäällikön aika ei riitä kaikkien. Niinpä tapahtumaturvallisuuden syvälinen pohtiminen olikin hyvä antaa yhdelle ihmiselle, jotta yllätyksiä ei syntyisi. Tapahtuma on kasvanut huimaa vauhtia ja riskien määrä lisääntyy samaa tahtia. Työhön lähtiessäni kartoitin SHIFTin tavoitteita vuodelle 2018 keskustelemalla tuotantopäällikön sekä luovan johtajan kanssa.

Työn tuloksista huomattiin, että tämän hetkisen tapahtumapaikan suurin haaste on vankilan korkea muuri, josta on vain kaksi uloskäyntiä. Mahdollisessa hätätilanteessa kävijöiden tulee pystyä poistumaan nopeasti tapahtuma-alueelta eli muurien sisältä. Työssä pohditaan muun muassa ratkaisua tälle ongelmalle.

Tämä työ toimii tuotantotiimin oppaana aluesuunnitelmaa tehdessä tapahtumaturvallisuutta pohtiessa. Työn tuloksena on turvallinen aluesuunnitelma, jonka riskit on kartoitettu ja minimoitu sekä tapahtuman pelastussuunnitelma. Työtä voidaan käyttää apuna myös mahdollisia uusia paikkoja pohtiessa, jotta osataan miettiä paikkojen turvallisuusjärjestelyjä.

2 SHIFT

SHIFTin tavoitteena on ravistella sekä hämmentää ja tapahtuma yhdistää tekniikan sekä teollisuuden alan yrittäjiä ja organisaatioita. SHIFT haluaa tekniikan ja liiketalouden olevan hyödyllistä, vastuullista ja kestävä. Tavoitteena on luoda intiimi, muttei liian pieni tapahtuma, jossa kaikki pääsevät keskustelemaan ja tapaamaan kaikki haluamansa kävijät. (theshift.fi 7.3.2018)

Joonas Suominen, yksi SHIFTin perustajista muistelee, että tapahtuma sai alkunsa vuonna 2014. Monilla erilaisilla toimijoilla ja nuorkauppakamareilla oli paljon omia tapahtumia, mutta niiden osallistujamäärät jäivät usein pieneksi. Niinpä päätettiin yhdistää voimavarat ja tehdä jotain hieman suurempaa. Tavoitteeksi asetettiin 1000 kävijää. Myös kansainvälisyys oli yksi tärkeä määrittävä kriteeri. Tapahtumaa varten luotiin projektiryhmä vapaaehtoisista toimijoista. Vuonna 2015 projektiryhmä sai kaupungilta rahoituksen ja tapahtuman järjestelyt voitiin aloittaa. Tapahtuma on aina perustunut vapaaehtoisuuteen, avoimuuteen ja yhteistyöhön. SHIFTin taustalla on yhdistys SHIFT ry, joka omistaa yrityksen SHIFT Events Oy.

Ensimmäinen tapahtuma järjestettiin vuonna 2016 Turun linnanpuistossa ja osittain Turun linnan sisällä. Yleisöä tapahtumassa oli ensimmäisenä vuonna hieman alle 1000, kertoo Suominen. Tapahtuma sai jatkoa vuonna 2017, jolloin paikkana toimi edelleen linnanpuisto. Tällöin kävijöitä oli jo yli 2000. Tapahtuman kaksipäiväisyyden vuoksi kävijöitä ei kuitenkaan ole ollut yhtäaikaisesti paikalla kahtatuhatta.

Vuoden 2018 tapahtumalle asetettiin tavoitteeksi 4000 kävijää per päivä, kertoo tapahtuman luova tuottaja Heidi Vainio-Pekka. Aiemmasta poiketen tapahtumaan tullaan myymään päiväkohtaisia lippuja, jolloin väkeä on samanaikaisesti varmasti suhteessa enemmän kuin aiemmin. Tänä vuonna tapahtuma tullaan järjestämään Turun vanhassa lääninvankilassa Kakolanmäellä.

3 TAPAHTUMATURVALLISUUS

Käsitys terveysturvallisuus- ja riskikysymyksistä muuttuu kovaa vauhtia tapahtuma-alalla. Aikaisemmin on ollut taipumusta nähdä terveysturvallisuusasiat byrokratian paperisotana ja ainoastaan erilaisten ruutujen rastimisena luoden lisää työtä jo ennestään stressaantuneelle tapahtumatuottajalle. Kuitenkin viimeisen kymmenen vuoden aikana näiden asioiden tärkeys on huomattu useiden korkean profiilin tapahtumaonnettomuuksien kautta. Nämä onnettomuudet olisi luultavimmin voitu estää, mikäli oikeat toimintamallit olisivat olleet käytössä. Nämä asiat on otettu mediassa laajasti esille, mikä on lisännyt alan säätelyä, jotta tulevaisuudessa tällaiset ongelmat voidaan välttää. (Abson, Bladen, Kennell & Wilde 2012, 193.)

Tapahtuma ei ole koskaan sama, vaikka se järjestettäisiin joka vuosi samaan aikaan samassa paikassa, muistuttaa Peter Wynn-Moylan (2018, xix). Joka vuosi on erilainen yleisö, uusi henkilökunta, tavarantoimittajat, esiintyjät, kalusteet, sää sekä sosiaalinen ja ekonominen tilanne. Tämä tarkoittaa, että jokainen tapahtuma luo aivan uudet uniikit olosuhteet. Nämä alati muuttuvat elementit luovat riskejä ja uhkia.

Jokainen tapahtuma on erilainen yhdistelmä elementtejä – tavarantoimittajat, palkattu ja vapaaehtoinen henkilökunta, osallistujat ja maantieteellinen sijainti – yhdistetty yhtä tilaisuutta varten lyhyeksi ajanjaksoksi. Tuntematon luo epävarmuutta ja sitä kautta turvattomuutta. Tuottajan tulee käyttää aikaa ja vaivaa poistaakseen tämän turvattomuuden tunteen. Uhkien hallinnan rooli on löytää epävarmuuden syyt sekä aiheuttajat ja pienentää ne niin alhaisiksi kuin mahdollista. (Wynn-Moylan 2018, xix.)

Erikoisemmat tapahtumat yleensä luovat suuremmat uhkamahdollisuudet vahingoittaa sekä yleisöä että tapahtuman henkilökuntaa. Uhat voivat muodostua tapahtuma-alueen kunnosta tai aluesuunnitelmasta, työskentely-ympäristöstä tai epänormaaleista tiloista kuten sähkökatkoksista tai äärimmäisistä sääolosuhteista. Aluesuunnitelma, suuri yleisö ja tavaran liikuttaminen luovat riskejä, jotka

voivat johtaa onnettomuuteen ellei niitä ole suunniteltu huolella. (Wynn-Moylan 2018, xix.)

Tasapainottelusta terveys- ja turvallisuussäädöksiä sekä jännittävän tapahtuman luomisen välillä on tulossa suuri haaste, kun lait ja säädökset lisääntyvät samaa tahtia innovaatio- ja elämismahdollisuuksien kanssa. Ala pyrkii pallottelemaan molempien puolien kanssa - halutaan luoda hyvä, mutta turvallinen show. (Abson, Bladen, Kennell & Wilde 2012, 193.)

Abson, Bladen, Kennell & Wilde (2012, 194.) korostavat, että tapahtuman kävijöiden, työntekijöiden ja urakoitsijoiden terveys ja turvallisuus:

- on jokaisen tapahtumaan liittyvän osapuolen vastuulla
- pitää sisällyttää tapahtuman suunnitteluprosessiin jo heti alussa
- on tärkeä osa onnistunutta tapahtumaa
- on riippuvainen hyvästä aluesuunnitelmasta

4 PELASTUSSUUNNITELMA

Tapahtuman turvallisuusjärjestelyitä ohjaa monia lakeja. Niiden ymmärtäminen ja huomioiminen saattaa välillä olla hankalaa. Niinpä Suomen pelastuslaitokset ovat muodostaneet kumppanuusverkoston, jonka tavoitteena on muun muassa yhtenäistää eri alueiden tapahtumaturvallisuuteen liittyvää ohjeistusta. Verkosto on luonut esimerkiksi oppaan yleisötapahtuman pelastussuunnitelman tekemiseen, josta löytyy lähes kaikki tieto, joka on huomioitava tapahtumaturvallisuudessa.

Pelastuslaki velvoittaa toiminnanharjoittajaa ehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä, varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa sekä varautumaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin oma-toimisesti kykenevät. Määräykset edellyttävät liiketoiminnanharjoittajaa tai muuta yhteisöä laatimaan järjestämänsä tapahtumaa varten pelastussuunnitelman. (Vuoripuro 2007, 20.)

Hyvin tehty pelastussuunnitelma on tapahtuman turvallisuussuunnittelun peruspilari. Pelastussuunnitelma toimii järjestäjän apuna, sillä sen avulla on helppo käydä järjestelmällisesti läpi turvallisuuteen liittyvät asiat. Asioiden ylös kirjaaminen helpottaa myös järjestäjän keskinäistä viestintää. (Vuoripuro 2007, 20.) Mikäli tapahtumalla ei ole vielä vakiintuneita käytäntöjä pelastussuunnitelman luomiseen ja turvallisuuteen, kannattaa tutustua muiden tapahtumien suunnitelmiin etukäteen.

Tärkeintä pelastussuunnitelmassa on sen käytännön toimivuus. Pelastussuunnitelman tarkoitus on esittää selkeästi ja ytimekkäästi tapahtuman perustiedot, tapahtumaan sisältyvät ja siitä aiheutuvat riskit sekä niiden hallitsemiseksi käytettävät keinot. Jokaisen tapahtuman toimihenkilön tulee ymmärtää ja osata tulkitä sitä. (Vuoripuro 2007, 21.)

Pelastussuunnitelmaan ei ole tarvetta raportoida kaikkea tekstein vaan selkeästi luettavat kartat ovat usein paras vaihtoehto. Mitä tiiviimpään pakettiin suunnitelman saa luotua, sen parempi.

Seuraavaksi paneudun tarkemmin pelastussuunnitelman tärkeimpiin osiin.

4.1 Riskikartoitus

Pelastussuunnitelman teko alkaa riskienkartoituksella. Riskianalysissä ensimmäisenä kartoitetaan, minkälaisia vaaroja voi kyseisenlaiseen tapahtumaan ja toimintaan liittyä ja millä todennäköisyydellä. Sen jälkeen mietitään, mitä voi seurata kyseisen riskin toteutumisesta. Edellisten perusteella päätetään toimenpiteet, joilla riski voidaan poistaa tai sitä pienentää sekä päätetään toimenpiteistä, joilla toteutuneen riskin seurauksia pienennetään. Tärkeimpänä ovat henkilöturvallisuuteen kohdistuvat riskit ja sen jälkeen omaisuuteen ja ympäristöön liittyvät asiat. (Vuoripuro 2007, 22.)

Pelastuslaitoksien kumppanuusverkoston laatimasta pelastussuunnitelman mallipohjasta löytyy taulukko, joka toimii pohjana riskikartoitukselle. Ensimmäisenä taulukkoon kirjataan riski, miksi se koetaan potentiaalisesti riskiksi tapahtumas-

sa ja mistä se voi johtua. Vaarojen ja riskien selvittämisessä tulee huomioida tapahtumapaikka ja/tai -tila, asiakaskunta sekä tapahtuman mahdolliset erityispiirteet. Tapahtuma-alueen karttaa kannattaa käyttää hyödyksi selvitystyössä. Pohjakuva mahdollistaa kohta kohdalta pohdinnan minkälaisia vaaroja ja riskejä kuhunkin toimintaan liittyy. Vaarojen ja riskien kartoittamisen jälkeen paneudutaan syihin ja seurauksiin. Mitä riski voi toteutuessaan aiheuttaa, pohditaan miten riski saadaan minimoitua etukäteen ja miten siihen voidaan varautua. Tärkeää on myös kirjata, kuka vastaa näistä toimenpiteistä. (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2017, 7-8.)

Taulukko 1: Riskienkartoitus. (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2017, 3.)

Vaara/riski	Muu, mikä?
Syyt	
Seuraukset	
Ennaltaehkäisevät järjestelyt	
Varautuminen	

Mallipohjaan on koottu valmiiksi esimerkkejä vaaroista ja uhista sekä niiden syistä ja seurauksista. Näitä mallipohjia kannattaa hyödyntää riskejä pohtiesaan. (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2017, 7-8.)

4.2 Yleisömäärä ja alueen mitoitus

Kokoontumistiloissa on usein laskettu valmiiksi maksimihenkilömäärä, jota ei saa ylittää. Maksimihenkilömäärään vaikuttavat rakennuksen paloluokka, pinta-ala ja uloskäytävien leveys. Mikäli tapahtumapaikalle ei ole rakennusluvassa

valmiiksi määritetty maksimihenkilömäärää, voidaan pääsääntöisesti laskea niin, että henkilöä kohden varataan 1 m² vapaata pinta-alaa. Vapaaseen pinta-alaan ei lasketa mitään rakennelmia, vaatesäilytys-, wc- tai varastotiloja. Myös käytössä olevien poistumisteiden leveys voi rajoittaa henkilömäärää. Henkilömäärää on valvottava koko tapahtuman ajan laskemalla sisään ja ulos menijöiden määrä sekä tarkkailemalla tapahtuma-alueen sisällä tapahtuvaa liikehdintää. Mikäli tapahtuma-alueen maksimihenkilömäärä on täynnä, on alueelle pääsy estettävä. (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2017, 12.)

Riittävän väljäksi mitoitettujen yleisöalueiden lisäksi tulee niihin liittyä vähintään sama määrä suoja-alueita, johon yleisö voi poistua mahdollisessa onnettomuustilanteessa.

Katselualueiden ja suoja-alueiden väliset aitarakennelmat tulee olla helposti kaadettavia ja niiden kaatamiseen tulee turvahenkilöstön varautua pitämällä nopeasti saatavilla siihen tarvittavat välineet. (Vuoripuro 2007, 27.)

4.3 Poistumisreitit ja pelastustiet

Poistumisreittien on oltava kulkukelpoisia sekä esteettömiä ja niiden ovien on oltava hätätilanteessa helposti avattavissa poistumissuuntaan. Rakennuksessa, tapahtumatilassa tai tapahtuma-alueelta on oltava vähintään kaksi erillistä tarkoituksenmukaisesti sijoitettua uloskäytävää. Uloskäytävän leveyden tulee yleensä olla vähintään 1200mm. Jos tilan henkilömäärä on enintään 60, saa toinen uloskäytävä olla 900mm. Uloskäytävien yhteenlaskettu vähimmäisleveys on 1200, ensimmäistä 120 henkeä kohden ja leveyttä on lisättävä 400mm kutakin seuraavaa 60 henkeä kohden. Uloskäytävälle johtavan kulkureitin enimmäispituus on 45metriä. (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2017, 13.)

Koko tapahtuma-alueelle tulee päästä nopeasti pelastusautoilla ja ambulansseilla. Ulkoalueilla autojen tulisi päästä vähintään viidenkymmenen metrin etäisyydelle onnettomuuskohteesta. Alueella olevista rakennuksista, niiden uloskäytävistä ja varateistä vastaava etäisyys on kaksikymmentä metriä. Lisäksi alueen reunoille on hyvä määritellä etukäteen sairausautoja varten potilaiden noutopaikat, joille päästään helposti sairausautoilla. (Vuoripuro 2007, 25.)

Pelastustien leveys suoralla on oltava vähintään 3,5m ja kantavuus 32t. Ambulanssireitin leveys on vähintään 3,0m. (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2017, 13.)

4.4 Rakennelmat

Yleisötapautumiin rakennetaan usein väliaikaisia rakennelmia kuten esimerkiksi telttoja, katsomoita ja lavoja. Pelastuslaitoksen oppaaseen (2017, 15–16.) on koottu ohjeistukset pääpiirteittäin näiden osalta ja yleisötapautuman järjestäjän tulee perehtyä näihin hyvin. Pelastussuunnitelmaan tulee koota taulukko, jossa listataan kaikkien rakennelmien määrä ja koko.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa rakentamista ja kaavojen noudattamista maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla. Tilaisuuden järjestäjä taas vastaa rakennusvalvonnan informoimisesta ja tarvittavien rakennuslupien hakemisesta sekä rakentamisen vastuuhenkilöiden hyväksyttämistä. Jos lupia ja hyväksyttämisiä ei ole haettu, vastuu mahdollisesta rakennelman rikkoutumisesta, palamisesta ja sortumisesta seuraamuksineen jää tilaisuuden järjestäjälle. Kun tarpeelliset luvat ovat kunnossa ja vastaavat työnjohtajat hyväksytetty, siirtyy vahinkotapauksessa ainakin osa korvausvastuusta rakennustöistä vastaaville yrityksille tai niiden vakuutusyhtiöille. Myös tapahtumajärjestäjien omien vastuuvakuutusten myöntämisen ja mahdollisten korvausten ehtona on, että rakentamisessa on noudatettu voimassa olevia rakentamismääräyksiä. (Vuoripuro 2007, 29.)

4.5 Ensiapu

Ensiapuvalmiuden tarkoituksena on antaa ensiapua loukkaantuneille tai sairastuneille tapahtumapaikalla sekä tehdä hätäilmoitus hätäkeskukseen sekä hoitaa viranomaisyksiköiden opastus tapahtumapaikalle (Pelastuslaitos 2017, 10). Ensiapu on kävijöille näkyvin asia, jolla luodaan turvallisuuden tunnetta. Kävijät eivät osaa laskea kuinka paljon heille on varattu poistumisteitä, mutta ensiapu-

teltan nähdessään, kävijälle tulee tunne, että kaikkea on ajateltu. Ensiavun järjestämisestä on luotu ohjeistus erikokoisille tapahtumille.

Tapahtumassa, johon odotetaan 2000- 10 000 kävijää, tulee olla nimetty ensiapujohtaja, joka on suorittanut vähintään EA 1 ja 2 kurssit tai vastaavat. Ensiapujohtajalla tulee olla kokemusta ensiaputoiminnasta tapahtumissa. Muun ensiapuhenkilöstön tulee omata riittävät ensiaputaidot ja heillä tulee olla kokemusta ensiaputoiminnasta tapahtumissa. Tapahtumalle, jossa on kävijöitä 2000- 10 000 henkilöä, tulee tehdä kirjallinen ensiapusuunnitelma, joka liitetään osaksi pelastussuunnitelmaa. (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2017, 11.)

Ensiapu kannattaa tilata ammattilaiselta. Suomen Punainen Risti järjestää esimerkiksi tapahtumien ensiapua ja heidän kautta saa myös pelastussuunnitelmaan liitettävän ensiapusuunnitelman.

4.6 Liikenne ja logistiikka

Liikennesuunnittelulla on tärkeä rooli yleisön viihtyvyyden ja turvallisuuden kannalta. Suunnittelussa on huomioitava yleisön sujuva liikkuminen alueelle ja sieltä pois. Tapahtuma-alueelle kulkeva jalankulku- ja autovirta ei saa häiritä kohtuuttomasti ympäröivän alueen muuta elämää. Autoliikennettä tulee suunnata kauemmas varsinaiselta tapahtumapaikalta järjestämällä autojen pysäköinti erillisille alueille ja niiltä tarvittaessa yhteiskuljetus tapahtumapaikoille. Jo tapahtuman ilmoittelussa tulee selkeästi kuvata suositeltavat kulkuyhteydet ja -reitit. (Vuoripuro 2007, 25.)

Tapahtuman yleisöalueet tulee suunnitella siten, että niillä ei tapahtuman aikana tarvitse liikkua moottoriajoneuvoilla muuten kuin hätätilanteissa. Mikäli alueen huoltoa varten täytyy moottoriajoneuvolla kulkea alueen läpi, tulee huoltoreitit eristää muusta alueesta. (Vuoripuro 2007, 25.)

Tapahtumissa, joissa on merkittävän paljon yleisöä, käytetään julkista liikennettä tuomaan yleisö tapahtumaan ja pois. Suurille tapahtumille on elintärkeää,

että julkinen liikenne kulkee sujuvasti koko tapahtuman ajan ilman keskeytyksiä tapahtuman porttien eteen. Tämän mahdollistamiseksi on hankittava riittävä määrä busseja. Myöhästymisien ja tungoksien sijaan on suositeltavaa yliarvioida tarpeet. (Wynn-Moylan 2018, 108.)

4.7 Järjestyksenvalvonta

Paasonen (2013) muistuttaa, että tapahtumalla tulee olla riittävän suuri, hyvin koulutettu ja osaava turvallisuusorganisaatio. Se luo perustan tehokkaalle yleisön hallinnalle. Turvallisuusorganisaatiota järjestettäessä on huomioitava erityisesti tilaisuuden koko ja luonne. Jokaisen siihen kuuluvan on tiedettävä omat vastuu- ja toimialueensa ja heidän tulee olla selvillä myös muista vastuhenkilöistä. Järjestyksenvalvontaa voidaan asettaa suorittamaan järjestyksenvalvojakortin omaava henkilö tai poliisilta voi hakea tilapäistä lupaa henkilöille, jotka eivät ole suorittaneet koulutusta, mutta muuten soveltuvat suorittamaan järjestyksenvalvontaa. (Paasonen 2013, 33–34.)

Laissa ei löydy mitään selkeää lukumäärää järjestyksenvalvojista vaan tapahtuman järjestäjän on arvioitava tarvittava määrä ja tehtävä siitä selvitys poliisille tapahtumailmoituksen yhteydessä.

5 ALUESUUNNITTELU

Aluesuunnitelma tarkoittaa tapahtuman aktiviteettien ja kiinteiden palveluiden järjestystä. Sen tarkoitus on turvallisesti optimoida liikkuminen, poistaa tungos ja maksimoida tilan käyttö. (Wynn-Moylan 2018, 107.)

Turvallisen aluesuunnitelman luomiseksi on tehtävä jo heti tapahtuman varhaisessa suunnitteluvaiheessa valintoja, joilla on positiivinen vaikutus turvallisuuteen, poistavat uhkia ja hallitsevat terveydelle ja turvallisuudelle ilmeneviä riskejä. Erityisen tärkeä on suunnitella ihmisten kulkeminen tapahtuma-alueelle sekä yleisön, että toimijoiden liikkuminen alueella. Turvallisen aluesuunnitelman saa-

vuttaminen lähtee suunnitteluvaiheiden ja erilaisten vaihtoehtojen määrittämisestä sekä rakennus- ja työtapojen valinnasta, jotka parantavat turvallisuutta. Jokaisessa suunnittelun vaiheessa on tärkeää konsultoida muita toimijoita, kuten työntekijöitä, tavarantoimittajia ja rakennuttajia. On luotava tehokas konsultointiväline, joka jatkuvasti arvioi olemassa olevat ja potentiaaliset uhat. Tämän tulee sisältää arviot siitä kuinka yleisö, palveluiden tuottajat ja henkilökunta liikkuvat alueella ja menettelytavat hätätilanteiden sattuessa. (Wynn-Moylan 2018, 107.)

Tapahtuman järjestäjän on listattava tapahtumapaikkaan liittyvät kysymykset. Paikan erityisominaisuudet on huomioitava. Saapuminen, palveluiden sijainti, sisäänkäynti tapahtuma-alueelle, autojen ja linja-autojen pysäköinti, kävelytiet, esiintymispaikkojen välimatkat, vetonaulat ja palvelut sekä esteetön sisäänkäynti ovat kaikki tärkeitä mietinnän kohteita. Näiden lisäksi tulee huolehtia myös sopivista suojista, varjoista, istumapaikoista, riittävästä määrästä wc-tiloja, ensiavusta, juoma- ja ruokatarjonnasta, jätahuollosta ja niin edespäin. (Wynn-Moylan 2018, 109.)

5.1 Aluesuunnittelun vaiheet

Tapahtumapaikan valinnan jälkeen, on välittömästi mietittävä uhat, jotka paikassa ovat, kuinka paljon yleisöä sinne voidaan ottaa sekä tuotannon välineet ja prosessit, joita tapahtuman ohjelma vaatii. Ei ole mahdollista suunnitella täsmällisesti tapahtuma-alueen tai -paikan turvallisuutta, mikäli ei tiedä kaikkia ohjelman elementtejä, lavarakennelmia tai yleisövaatimuksia. On tärkeää, että tapahtuman tuottaja käy paikan päällä kävelemässä alueen läpi, jotta hän pystyy arvioimaan alueen etäisyydet sekä mahdolliset turvallisuusuhat. (Wynn-Moylan 2018, 108–110.)

Yleisömäärän tarkka arvio on elintärkeää aluesuunnitelmaa tehdessä. Siten pystyy huolehtimaan, että alueella on tarpeeksi tilaa yleisölle sekä tarpeeksi turvallisia sisään- ja poistumisteitä tungoksen välttämiseksi. Tarkan yleisömäärän määrittäminen on tarpeen myös, jotta osataan varata tarpeeksi henkilö-

kuntaa ohjaamaan liikennettä, parkkeerausta, hoitamaan järjestyksenvalvontaa sekä ensiapua. (Wynn-Moylan 2018, 107.)

Tapahtuma-alueella tulee vieraila etukäteen, jotta voi arvioida kunnolla sen maantieteellisen sijainnin ja mahdollisuudet sekä määrittää missä voisivat olla mahdolliset uhat ja ongelma-alueet kuten väen tungokset tai hiljaisemmat alueet. On tärkeää työskennellä alueen maantieteen kanssa ja käyttää sitä hyödyksi milloin mahdollista. Alueesta kannattaa ottaa valokuvia tallentaakseen tärkeää dataa ja mahdollistaakseen suunnitelmien harkinnan. Arvioi välimatkat ja näköyhteydet sekä hanki tai luo rakennuksen lattiapiirros tai alueen kartta. Hanki tai luo lista palveluista ja tarvikkeista, jotka sisältyvät vuokraan. Alueen dokumentointi on tärkeää. Yksityiskohtainen informaatio, joka käsittää kaikki näkökulmat, tulee kerätä tallentaakseen tärkeää dataa ja helpottaakseen alueen suunnittelua ja asiakkaiden, teknisten urakoitsijoiden sekä palveluiden tuottajien sijoittamista. (Wynn-Moylan 2018, 109–110.)

Wynn-Moylan (2018, 110) listaa tärkeimmät pointit, jotka tarkastamalla saavuttaa turvallisen aluesuunnitelman:

- Tarkista, että saapumiseen ja lähtemiseen on tarpeeksi tilaa suunniteltujen liikennevälineiden mukaan, varmistaaksesi etteivät liikennevälineet ja jalankulkijat törmää, mikäli jakavat saman tien
- Tarkista, että alueella on riittävästi portaita, käytäviä ja kävelyreittejä jalankulkijoille ja kaikelle suunnitellulle liikenteelle
- Varmista, että kaikki hätävarusteet ovat huolellisesti varastoitu ja hyvässä kunnossa. Esimerkiksi. palosammuttimet, palovaroittimet, paikan osoite ja muut viestintävälineet. Mikäli mahdollista, testaa ne etukäteen.
- Varmista, että hätäpoistumistiet ovat esteettömiä, hätäpoistumisteiden valot toimivat ja että kaikki kyltit ja ohjeistukset ovat paikallaan ja paikkaansa pitäviä

5.2 Liikkuminen

Kun tapahtuman sisältö on saatu kasaan, on aika suunnitella toimiva logistiikkasuunnitelma, jotta tapahtumaelämys saadaan tuotua kävijöille parhaalla mahdollisella tavalla (Abson, Bladen, Kennell & Wilde 2012, 75).

Mikäli tapahtuman ajaksi täytyy tehdä normaalista poikkeavia liikennejärjestelyitä, on poliisiviranomaiselle toimitettava liikenteenohjaussuunnitelma. Suunnitelmasta tulee ilmetä muun muassa alueen liikennejärjestelyt, katujen tai alueiden sulkemistarve liikenteeltä, liikenteenohjaus, pysäköintijärjestelyt sekä tilapäisten liikennemerkkien tarve ja niiden sijoittaminen. Päätökset tilapäisistä liikennejärjestelyistä tekee kadunomistaja ja päätös pitää laittaa liikenteenohjaussuunnitelman liitteeksi. Liikenteen ohjausta suunniteltaessa on otettava huomioon alueella asuvien asukkaiden oikeus esteettömään kulkuun sekä huoltoajoon ja mahdollisista reittimuutoksista on tiedotettava hyvissä ajoin. (Lampinen 2011, 31.)

Lähestulkoon kaikki tapahtumat vaativat erilliset sisäänkäynnit saapuville ja lähteville asiakkaille, yhteistyökumppaneille ja esiintyjille, palveluiden tuottajille ja vapaaehtoisille. Jokaisen ryhmän vaihtelevat vaatimukset tulee miettiä, kun he kulkevat alueen läpi luoden mahdollisia pullonkauloja ja uhkia, mikäli ajoneuvot sotkeutuvat kävelijöiden kanssa. (Wynn-Moylan 2018, 110.)

5.3 Fasiliteettien saatavuus

Terveysturvallisuuslaki (763/1994) velvoittaa järjestämään suurten yleisötilaisuuksien jätehuollon ja hygieeniset olosuhteet siten, että niistä ei aiheudu terveyshaittaa. Lampinen (2011) täydentää tätä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (405/2009) kanssa, jonka mukaan yleisölle on varattava riittävä määrä käymälöitä sekä käsienpesu mahdollisuus. Mikäli tilaisuudessa syntyy jätettä, on järjestäjällä velvollisuus huolehtia siitä. Tilaisuuden luonteesta voidaan päätellä syntyvien jätteiden määrä sekä jätelajien lukumäärä. Yleisötapahtuma-alueella tulee olla riittävästi jätteiden keräysvälineitä ja ne on sijoitettava sinne

tarkoituksenmukaisesti. Käymälät ja jäteastiat on tyhjennettävä hygieenisesti ja riittävän usein. (Lampinen 2009,)

Tapahtuman suunnittelijan täytyy miettiä seurauksia väärin arvioidusta yleisömäärästä. Tämä voi aiheuttaa esimerkiksi turhautumista jonoissa mikäli ruokaa ja juomaa ei ole tarpeeksi saatavilla tai henkilökuntaa ei ole palkattu riittävästi. Pitkät jonot vessoilla voivat aiheuttaa kärsimättömyyttä, turhautumista ja vihaa tai jopa väkivaltaista käytöstä. Mikäli wc-tiloja ei ole tarpeeksi, voivat jotkut kallistua julkisen virtsaamisen puoleen. Tai mikä pahempaa voidaan käymälät ottaa pois käytöstä niiden tulviessa yli. Mikäli jäteastioita ei ole tarpeeksi, heittävät ihmiset helposti roskansa maahan. (Wynn-Moylan 2018, 108.)

6 MENETELMÄT

Opinnäytetyön lähtökohtana oli paneutua tapahtumaturvallisuudesta ja alue-suunnittelusta löytyvään aineistoon ja tuoda niistä löytynyt tieto tapahtuman turvallisuussuunnitteluun. Turvallisuus on kokonaisuus, jonka toteuttamiseen on luotu hyvin paljon lakeja ja ohjeistuksia. Niiden läpikäyminen ja syvälinen tarkastelu ja pohdinta ovat avain turvalliseen tapahtumaan. Tämän vuoksi halusinkin keskittyä turvallisuudesta löytyvään kirjallisuuteen sekä tiedon tuomiseen konkreettisesti suunnitteluun.

SHIFTin vuoden 2018 tapahtuman alueen suunnittelusta vastaa seitsemän henkinen tuotantotiimi, jonka osana olen toiminut marraskuusta 2017 lähtien. Jokainen tiimin jäsen on saanut tuoda omia näkemyksiään alueen käytöstä. Tuotantotiimillä on hyvin paljon erilaista tietoa ja intressejä alueen toimivuuden kannalta. Tuotantotiimi jakautuu kahteen osaan – tuotanto ja somistus. Tuotantotiimiä johtavat tapahtuman tuotantopäällikkö sekä luova johtaja, jotka ovat lopullisessa vastuussa tapahtuman tuotannosta. Tuotantotiimi pitää viikoittain palaverieita, joissa käydään läpi pöydällä olevat asiat. Palaverieissa olen päässyt kertomaan ajatuksiani ja olemme yhdessä pyrkineet keksimään ratkaisuja ongelmiin.

Aloittaessani opinnäytetyön työstämisen oli SHIFTin ydintiimi päättänyt jo tapahtuman paikan sekä tehnyt ensimmäiset suunnitelmat tapahtuma-alueesta. Tuotantotiimiin hypätessäni oli tehtäväni pohtia aluetta ja sen toteutusta hyvin kriittisesti. Tapahtuma-alueelle oli suunnittelun jälkeen tehty useita maanaineksen poistoja, joka seurauksena lähes koko piha-alue on epätasaista. Tämä aiheutti päänvaivaa tuotantotiimille ja suunnitelman toteutukselle. Lähdimmekin tässä kohtaa miettimään uusia ratkaisuja, joilla saisimme hyödynnettyä piha-alueet epätasaisuudesta huolimatta. Pallottelimme useita erilaisia ideoita ja aluesuunnitelmia. Tein tässä kohtaa oman ehdotukseni tiimille, jonka lähtökohdani oli turvallisuus. Tuotantotiimiltä tuli erilaisia ehdotuksia, joista toimitusjohtaja koosti toimivimman ratkaisun, jossa oli turvallisuuden ja käytännöllisyyden lisäksi huomioitu yhteistyökumppanien paikat ja asiakasvirran saaminen näihin paikkoihin.

Aluesuunnitelman ollessa pöydällä kävin läpi tapahtumaturvallisuuden lainsäädäntöä ja tehdessäni laskelmia huomasin suunnitelmissa epäkohtia. Tapahtuma oli suunniteltu 4000 kävijälle, mutta vapaata tilaa ei ollut lähelläkään 4000 neliötä. Lisäksi alueen poistumistiet eivät riittäneet arvioidulle kävijämäärälle. Huomatessani epäkohdat päätimme tuotantopäällikön kanssa kutsua palotarkastajan käymään vankilalla, jotta saisimme varmuuden huoliimme sekä apua ongelmien ratkaisuun. Tämän jälkeen ydintiimi päätti laskea päiväkävijätavoitetta 3000 henkilöön, jonka sijoittaminen alueelle olisi huomattavasti realistisempaa sekä poistumisteiden järjestely helpompaa.

Yllättävien haasteiden ilmetessä oli todettava, että suunnittelu ei ollut lähtenyt turvallisuus näkökulmasta vaan luovasta näkemyksestä. Kuten aiemmin todettua, tulisi jo tapahtumapaikkaa valittaessa tai viimeistään alueen käyttöä suunniteltaessa ottaa turvallisuusasiat huomioon. Alkuperäinen suunnittelu oli lähtenyt ajatuksesta mitä halutaan ja minne, ei siitä kuinka paljon tilaa yleisölle tarvitaan ja kuinka aluetta pystytään hyödyntämään turvallisesti. Onneksi uutta suunnitelmaa tehdessä nämä asiat huomioitiin paremmin ja suunnitelma oli realistisempi.

7 SHIFTIN TURVALLISUUS

Turvallisuussuunnitelman teko alkaa riskikartoituksella. Ensimmäisenä on tutkittava tapahtuman erityisluonteet. Lääninvankila on tapahtumapaikkana haasteellinen, sillä siellä ei ole aiemmin järjestetty ainuttakaan saman mittakaavan tapahtumaa. Tapahtumapaikalle ei ole tehty ennen pelastussuunnitelmaa yli tuhannelle kävijälle eikä rakennuksella ole määritelty rakennusluvassa esimerkiksi maksimihenkilömääriä, sillä rakennuksen käyttötarkoitus on muutoksen alla.

7.1 Riskianalyysi

Viime vuonna pohdimme tapahtuman riskejä yhdessä tuotantopäällikön kanssa. Päivitin listaa tälle vuodelle ja otin mukaan joitain viime vuonna listasta jääneistä Pelastuslaitoksen materiaalien pohjalta.

Tapahtuman mahdollisia riskejä ovat:

- Rakentamisen aikaiset rasitusvammat
- Kompastuminen/Kaatuminen, tapahtuma-alueen latti-an/maaston/rakenteiden epätasaisuus
- Putoaminen
- Rakenteen kaatuminen/sortuminen
- Sähköisku, viallinen sähkölaite tai -johto
- Liikenneonnettomuudet
- Häiriökäyttäytyminen, vandalismi, ulkopuolisten pyrkiminen tapahtuma-alueelle, väkivalta
- Liiallinen päihtyminen
- Sääolosuhteet, lämmin tai kylmä ilma, sade, myrsky, ukkonen, kova tuuli
- Väentungos, poistumisteiden tukkeutuminen
- Eksyminen alueella
- Ruokamyrkytys
- Nestehukka
- Sairaskohtaus

- Tulipalo
- Omaisuuden kadottaminen
- Varkaus
- Terroriuhka, pommiuhka
- Avainhenkilöiden sairastuminen
- Ympäristöön kohdistuva rasitus

Kuten Abson, Bladen, Kennell & Wilde (2012, 194.) korostivat, on jokainen tapahtuman osapuoli vastuussa tapahtuman turvallisuudesta. Vapaaehtoiset ja työntekijät ovat kuitenkin keskeisessä osassa turvallisuuden toteuttamisessa ja ongelmiin reagoinnissa. Useimmat riskit ja niiden seuraukset saadaan vältettyä ja hallittua osaavan henkilökunnan avulla. Jokainen vapaaehtoinen tullaan kiertämään tapahtuma-alueella useita kertoja ennen tapahtumaa ja heidät perehdytetään tapahtumaturvallisuuteen huolellisesti. Järjestämme muutaman kerran ennen tapahtumaa tapahtumapaikan siivous- ja valmistelutalkoot, joihin osallistuvat kaikki tapahtuman tuottamiseen osallistuvat sekä tapahtuman aikana toimivat vapaaehtoiset. Näiden päivien aikana pystymme käymään jokaisen alueet läpi sekä parantamaan suunnitelmiamme riskeihin varautumisesta.

Olen perehtynyt riskeihin ja niiden syihin, ennakointiin ja seurauksiin tarkemmin liitteenä löytävästä pelastussuunnitelmassa.

7.2 Viestintä

Yleisötilaisuuden turvallisuuden varmistamisessa keskeisessä osassa on myös viestinnän huolellinen suunnittelu etukäteen, kuten Paasonen (2018) muistuttaa. Ilman toimivaa viestintäjärjestelmää ei tilanteita voida johtaa ja riskejä hallita. Yleisesti viestintää voidaan hoitaa radiopuhelimilla, mikä on yksinkertainen ja toimiva tapa hoitaa tapahtuman viestintää. Varalla on kuitenkin kannattavaa pitää matkapuhelimia. (Paasonen 2018. 80–81)

Vankilan tiilimuurien ja seinien vuoksi alueella on paikoittain todella huono kuuluvuus. Tapahtumaan tullaan hankkimaan radiopuhelimia, joiden kautta tuotantotiimi pystyy viestimään vaivattomasti. Myös infoon sekä vapaaehtoiskoordina-

naattorille toimitetaan radiopuhelimet, jotta tilanteisiin pystytään puuttumaan nopeasti. Radiopuhelimien toimivuus alueella tullaan testaamaan ennen rakentamisen alkua. Jokaisen keskeisen tuotantotiimin jäsenen puhelinnumerot tullaan jakamaan kaikille vapaaehtoisille, jotta he osaavat olla yhteydessä yllättävissä tilanteissa oikeaan ihmiseen.

Liikenteen ja saapumisen selkeyttämiseksi henkilökunnalle, vapaaehtoisille, yhteistyökumppaneille ja tavarantoimittajille on tarpeellista myös viestiä etukäteen ja luoda infopaketti, josta selviää miten saapua tapahtuma-alueelle, mihin he ilmoittautuvat ennen vuorojensa alkua. Infopakettiin on hyvä laittaa kartta logistiikasta sekä alueesta, jotta he voivat rauhassa tutustua siihen etukäteen ja muun muassa rakentamisessa välttyään näin suurimmilta epäselvyyksiltä.

Myös kävijöille on hyvä tiedottaa selkeästi ja useampaan otteeseen tapahtuma-alueelle saapumisesta sekä alueella liikkumisen esteistä. Erityisesti nyt, kun SHIFTin tapahtuma-alueen ympäristön tila on hyvin suppea, on tiedotuksessa painotettava, että mäen päälle ei pääse kuin jalan tai taksilla. Tapahtuma-alueella liikkumisesta on myös annettava ohjeita, sillä jokaisessa sisäänkäynnissä on käytettävä portaita eikä vankilassa ole hissiä.

7.3 Pelastussuunnitelma

Kuten Vuoripuro (2013) toteaa, on pelastussuunnitelmassa tärkeintä sen käytännön toimivuus. Tämän vuoksi en ole käyttänyt suoraan pelastuslaitoksen mallipohjaa suunnitelmaa tehdessäni vaan muokannut viime vuoden suunnitelmasta uuden version, jotta se palvelisi organisaatiota parhaiten ja olisi miellyttävä ja helppolukuinen.

Tapahtuman pelastussuunnitelma löytyy kokonaisuudessaan tämän työn liitteenä. Seuraavaksi olen nostanut esille tapahtuman järjestelyiden kannalta tärkeimpiä ja kriittisimpiä asioita, jotka on täytynyt ottaa huomioon suunnittelussa.

Pelastustiet

Tapahtuma-alue on aidattu korkealla muurilla, josta on vain kaksi aukkoa. Näiden poistumisteiden yhteenlaskettu leveys on 7500 mm. Teoriaosuudessa osoitetun laskukaavan mukaisesti tämä mahdollistaa 1000 ihmisen pääsyn alueelle kerrallaan. Tämä tarkoittaa sitä, että pelkästään nämä poistumistiet eivät riitä 4000 ihmiselle. Palotarkastajan kanssa vieraillessamme alueella, hän kuitenkin totesi, että tapahtuman rauhallisen luonteen vuoksi alueelle olisi mahdollista ottaa maksimissaan 2000 kävijää. Tapahtuman budjetti on kuitenkin suunniteltu 4000 ihmiselle, jonka vuoksi pelastustiejärjestelyjä on tehtävä.

Helpoin ratkaisu tähän olisi tehdä muuriin lisäaukko, joka mahdollistaisi ihmisten poistumisen alueelta kolmesta paikasta. Tämä on kuitenkin tällä hetkellä taloudellisista syistä mahdotonta, sillä maan omistaja Kakola Yhtiöt Oy ei ole budjetoinut muurin muutoksia tälle vuodelle. Lisäaukko on mahdollinen, mutta aivan viimeinen ratkaisu, mikäli poistumisteitä ei saada muuten ratkaistua. Olemmekin nyt suunnitelleet alueelle kolme porrastornia, joista pääsee poistumaan alueelta muurin yli. Näiden yhteenlaskettu leveys 7710 mm, joka mahdollistaa 1080 ihmistä lisää alueelle.

Näiden järjestelyiden varjossa koko tapahtuma-alueelle voidaan ottaa siis yhtäaikaisesti 3000 ihmistä. Sisätilojen henkilömääriä on kuitenkin valvottava aktiivisesti, sillä kaikki 3000 ihmistä eivät voi olla samanaikaisesti sisätiloissa. Sisätiloista poistumisteitä on yhteensä 8000 mm eli 1140 ihmiselle. Onneksi ovia on kuitenkin lähes joka tilassa, joten painetta ei pitäisi syntyä millekään ovelle erityisesti.

Yleisömäärä ja tilojen käyttö

Tapahtuman tavoitteena oli aluksi 4000 kävijää per päivä. Jouduimme kuitenkin laskemaan yleisömäärä tavoitetta 3000 päivittäiseen kävijään vierailtuamme palotarkastajan kanssa Kakolassa ja saatuamme vahvistuksen pelastusteiden riittämättömyydelle. Aikaisempien vuosien kokemuksen mukaan, kävijöitä ei ole

missään vaiheessa tapahtumaa täyttä 3000, mutta olemme kuitenkin laskeneet tilan ja asiakaspaikkojen riittävyyden 3000 kävijälle.

Päivitettyämme aluesuunnitelmaa ja otettuamme enemmän alueita tapahtuman käyttöön on tilaa tällä hetkellä alueella 4310 neliötä, joista 1582 neliötä on sisätiloja ja 2728 neliötä on ulkotiloja. Tästä kuitenkin poistetaan vielä kaikki rakennelmat, joten vapaata tilaa on yhteensä noin 3000 neliötä.

Järjestyksen valvonta

Tapahtuman järjestyksen valvonnan toteuttaa Turun Aikuiskoulutuskeskus. Järjestyksenvalvojat saavat yhden päivän kestävän koulutuksen Turun aikuiskoulutuskeskuksella. Heidät perehdytetään pelastussuunnitelmaan, alueeseen, sekä siellä suoritettaviin tehtäviin, tapahtuman organisaatioon sekä mahdollisten voimankäyttötilanteiden hoitamiseen. Heidän esimiehenään toimii Petri Kolehmainen.

Järjestyksen valvojia tullaan sijoittamaan kaikkiin mahdollisiin pullonkaula kohtiin, sisään- ja uloskäynnin yhteyteen sekä kierteleviin vuoroihin. Järjestyksen valvojien rooli tapahtumassa on merkittävä, sillä tilaa ei ole ylimääräistä ja sisätilojen henkilömääriä on valvottava. Alueen rakenne on myös hieman hankala ja alueelle on helppo eksyä.

8 TOIMIVA ALUESUUNNITELMA

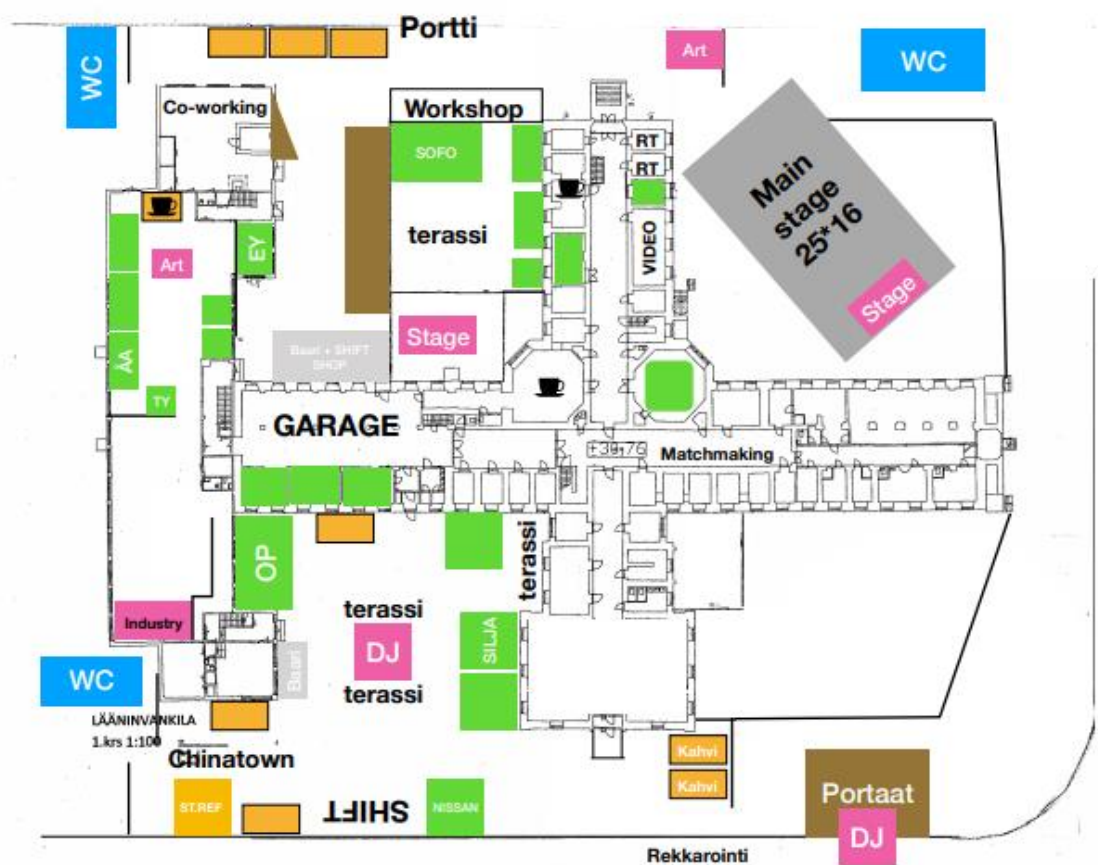
Aloitin SHIFTin turvallisuuden suunnittelun marraskuussa, jolloin luovajohtaja oli jo tehnyt suunnitelman toimintojen sijoittelusta. Tätä suunnitelmaa oli kuitenkin muutettu useampaan otteeseen taloudellisista ja käytännön syistä. Alkuperäisen suunnitelman mukaan käytössä oli vain kaksi piha-aluetta vankilan takapuolelta. Isoimmalle pihalle piti sijoittaa päälava, ja kaareva nouseva katsomo, mutta sen kattaminen olisi tullut niin kalliiksi, että ajatuksesta luovuttiin. Tapahtuma-alue on myös edelleen rakennustyömaa, joka on aiheuttanut yllätyksiä

tuotantotiimille. Aikaisemmin täysin tasaiset pihat ovat joutuneet kaivauksien kohteeksi, eikä suurimmalla piha-alueella ole tällä hetkellä ainuttakaan tasaista kohtaa.

Uuden suunnitelman lähtökohtana oli tilan riittävyys halutulle yleisömäärälle sekä suurimpien vetonaulojen sijoittelu eripuolille aluetta, jotta yleisö jakaantuisi tasaisesti eikä tungosta syntyisi. Myös ruoka- ja juomatoimittajia sijoitettiin laajemmin ympäri aluetta sekä wc-tilat näiden yhteyteen tai välittömään läheisyyteen.

8.1 Aluesuunnitelman esittely

Viimeisimmän aluesuunnitelman toteutimme palotarkastajan käynnin jälkeen, jolloin aloimme kriittisemmin tutkia yleisöalueen riittävyyttä sekä toimintojen järkevää sijoittelua.

Kuva 1: Kartta alueesta asiakaspaikkojen kanssa.

Aikaisemmasta suunnitelmasta poiketen siirsin rekisteröinnin muurien ulkopuolelle, jotta se ei ruuhkauttaisi sisäänkäyntiä. Porteista sisään tultaessa tilaa on vain n. 200 neliötä, jonka vuoksi mahdollinen jonotus on hyvä järjestää muurien ulkopuolelle.

Sisäänkäynnistä pääsee kolmeen suuntaan, joten ihmiset saadaan jaettua jo tässä vaiheessa myös pihalueille eikä vankilan sisäänkäyntiin synny painetta. Vasemmalla on rento oleskelupiha, josta löytyy pääasiassa yhteistyökumppaneiden pisteitä sekä ruokatoimittajia Chinatown-teemoitetulta alueelta. WC-tilat on sijoitettu ruokakojujen välittömään läheisyyteen. Pihalla on myös DJ luomassa tunnelmaa keskelle sijoitettavalla terassialueella. Täältä pihalta on kaksi sisäänkäyntiä vankilan sisään (ovet ja kulkureitit on esitelty tarkemmin kappaleessa 7.3.).

Sisäänkäynnistä oikealla on kahvin jakopiste. Oletettavaa on, että suuri osa kävijöistä tulee heti tapahtuman auetessa jo aamulla ja kahvin tarve on suuri. Viime vuonna kahvijono oli tapahtuman suosituin piste. Kahvi pisteen ohi pääsee kulkureitille, joka johtaa suoraan päälavapihalle. Haluamme purkaa painetta sisäkävävistä, joten jätämme ulos leveän kulkureitin auki. Sijoitamme reitin varrelle myös esimerkiksi taidetta, jotta se herättää mielenkiintoa eikä tunnu pitkältä.

Suoraan sisäänkäynnistä pääsee vankilaan sisään. Heti vankilan ovien jälkeen löytyy narikka sekä ensiapupiste. Ensiapupisteen on hyvä olla helposti huomattavalla paikalla sekä lähellä sisäänkäyntiä, jotta mahdollisissa onnettomuustapauksissa ambulanssi pääsee mahdollisimman lähelle potilasta. Vankilan sisätilat ovat melko pienet ja käytävät kapeat, joten emme ole sijoittaneet sinne suuria aktiviteettejä. Käytävien varrelta löytyy yhteistyökumppanien tiloja sekä kahvila. Vanhassa ruokalassa on yhteistyökumppanimme mukaan nimetty Microsoft Carage, jossa startup-yritykset esittelevät toimintaansa.

Vankilan isoin tila löytyy vasemmasta päästä. Uudessa suunnitelmassa se on jaettu kahtia siten, että toisessa päässä huonetta on yhteistyökumppaneiden pisteitä "lounge"-tyylisessä tilassa ja toisessa päässä Industry-lava. Tämän la-

van ohjelma on päiväkohtaista ja hyvin spesifiä, rauhallista keskustelua, joten sen ohjelman on arvioitu keräävän maksimissaan vain 200 henkilöä.

Takapihalta löytyy lisää yhteistyökumppanien pisteitä, ruokatoimittajia sekä baari. Piha on kahdessa tasossa ja näiden välille rakennetaan nouseva terassi istuskelua ja nautiskelua varten. Pihalla on myös yllätyksellisiä esityksiä erilaisten matalien kattojen päällä. Pihan kautta on käynti kahteen toiminnalliseen tilaan – Co-working ja Workshops. Pihalta pääsee vankilan sisään kolmesta eri kohdasta sekä päälavapihalle. Päälavapihalle ei tulla sijoittamaan päälavateltoa ja wc-tilojen lisäksi muuta sen epätasaisuuden vuoksi, ja jotta pihalla olisi riittävästi tilaa molemman suuntaiseen liikenteeseen.

Suunnitelman mukaan yhteistyökumppaneita on sijoiteltu laajasti alueelle, joten ne pääsevät kaikki näkymään selkeästi omina kokonaisuuksina eivätkä vain esittelypisteinä toisensa jälkeen messumaisesti. Alueella on myös hyvin erilaisia teemoja, ja joka paikassa hieman erilainen tunnelma, joista jokainen voi valita oman suosikkinsa.

8.2 Fasiliteettien sijoittelu

Aluesuunnitelmassa ruoka- ja juomatoimittajia on sijoitettua joka puolelle aluetta, jotta janoinen ja nälkäinen kävijä löytää nopeasti ja helposti ravintoa. Kuten Wynn-Moylan (2018) listaa, voi pitkät wc- tai ruokajonot aiheuttaa turhautumista ja tämän vuoksi käymälöitä sekä ruokakojuja on kuitenkin sijoitettu useampia samoihin paikkoihin, etteivät jonot pääse yhdessä paikassa liian pitkiksi.

Jätehuollon suunnitteluun on otettu yhteistyökumppaniksi Remeo, joka huolehti tapahtuman jätehuollosta myös viime vuonna. He tuntevat nyt tapahtuman luonteen ja osaavat auttaa jäteastioiden sijoittelussa ja määrien valitsemisessa. Jäteastioiden tyhjentämisestä vastaa tapahtuman ajan vapaaehtoistiimi, jotta ne eivät pääse pursuamaan yli. Vaihtojätelava tullaan sijoittamaan muurien ulkopuolelle olevalle hiekkakentälle, jotta se pystytään tarvittaessa tyhjentämään tapahtuman aikana eikä jäteauton tarvitse ajaa tapahtuma-alueella.

8.3 Liikkuminen

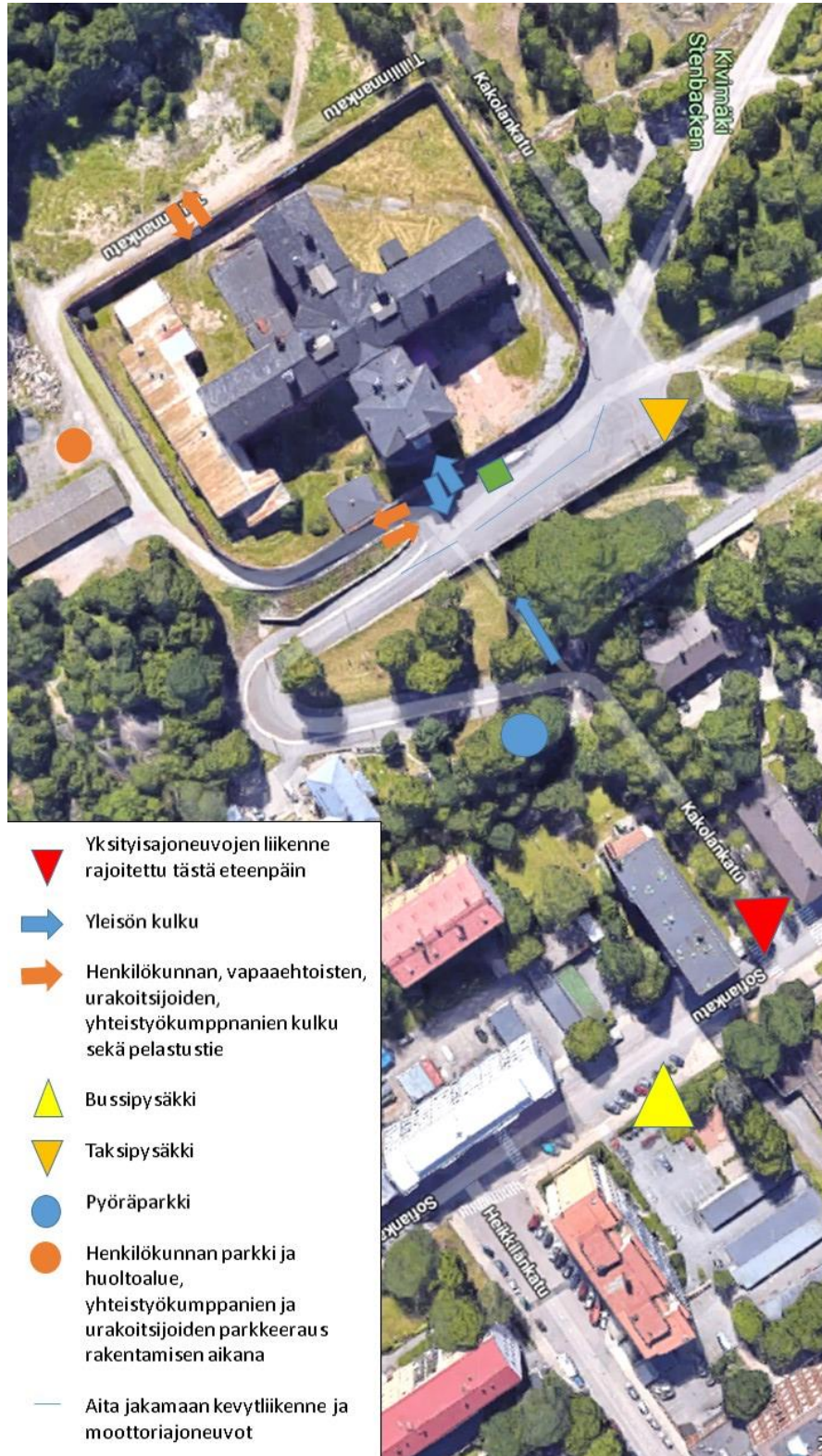
Seuraavan olen koonnut ohjeistuksen, jonka mukaisesti mielestäni liikennejärjestelyt sekä tapahtuma-alueen opastus tulisi toteuttaa, jotta tapahtumaan ja tapahtumassa kulku olisi turvallista.

Saapuminen ja poistuminen

Tapahtuman liikennevirta tapahtuu Sofiankadun kautta Kakolankadulle. Vankilalle pääsee ajamaan myös Michailowinkadun kautta (Kuvan 2 kartassa tie, jonka päällä lukee Kivimäki), mutta jatkuvien rakennustöiden vuoksi ei ole takuuta, että tiellä ei ole työkoneita esteenä.

- Kävijöitä suositetaan käyttämään busseja, sillä henkilöautoille ei ole parkkipaikkoja tapahtuma-alueen lähellä. Linja-autoliikenne kulkee Sofiankadun kautta. Sofiankadulta anotaan tapahtuman ajaksi parkkipaikkoja bussipysäkeiksi. Linja-autojen kääntymiselle ei ole riittävästi tilaa mäen päällä, jonka vuoksi niiden ajamista ylös ei voi mahdollistaa. Linja-autot kulkevat puolen tunnin välein ja niiden reitti olisi: Kupittaa-Kauppatori-Sofiankatu.
- Kakolankadun alkuun sijoitetaan portit ja liikenteenohjaus valvomaan kulkua. Yksityisautojen ajo Kakolankadulle estetään, sillä mäen päällä ei ole parkkipaikkoja ja autot ruuhkauttaisivat koko kadun, joka toimii myös pelastustienä. Alueen asukkaiden ja työntekijöiden ajo mäelle sallitaan.
- Pyöräparkki sijoitetaan ennen mäen jyrkintä kohtaa, jotta ihmiset voivat sujuvasti pyöräillä parkkiin asti eivätkä aiheuta vaaraa hyppäämällä yllättäen pyöränkydistä/päätä siirtyä autotielle.
- Taksiliikenne on sallittua Kakolankadulle, jotta on mahdollista päästä mäen päälle jollain moottoriajoneuvolla. Joillekin nousu voi olla raskas. Takseille on merkitty kääntymispaikka
- Yleisön sisäänkäynti on merkattu karttaan 2 sinisillä nuolilla. Kävijät kulkevat samasta portista sisään ja ulos. Henkilökunta, yhteistyökumppanit, tavarantoimittajat ja vapaaehtoiset kulkevat sisään takaovesta - kulku merkattu karttaan 2 oranssilla.

- Rekisteröinti on muurien ulkopuolella, jotta muurien sisäpuolelle ei synny jonoa, mikäli rekisteröinti ei vedä. Rekisteröinti alue on aidattuna, jotta ajotie Kivimäen suuntaan pysyy vapaana

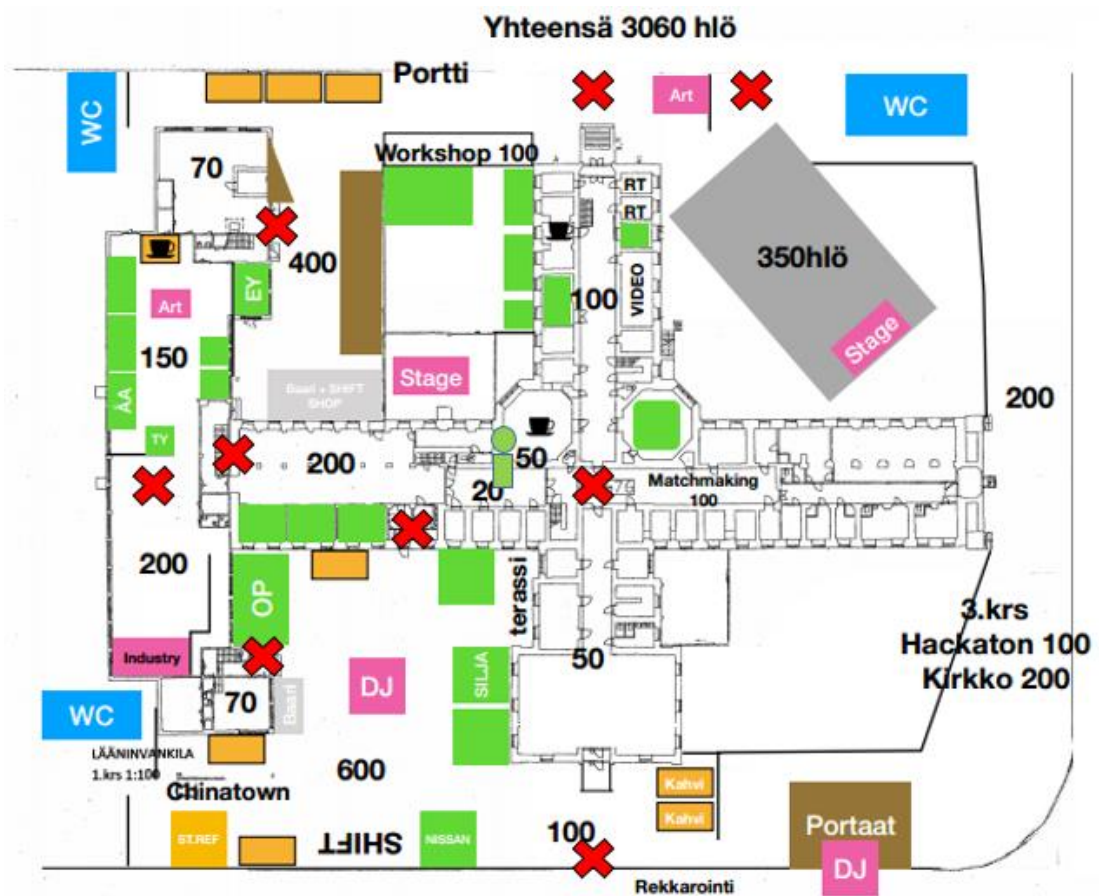

Kuva 2: Kartta liikennejärjestelyistä.

Tapahtuma-alueella kulku

Kylttien ja muun ohjeistuksen avulla pystytään vaikuttamaan ihmisten reittivalintoihin. Ohjeet esimerkiksi päälavalle kannattaa osoittaa siitä, mistä ihmisten halutaan sinne kulkevan, vaikka se ei olisi välttämättä lyhyin reitti. Eri pihoilta tullaan antamaan nimet, joita voidaan käyttää kartoissa, kylteissä ja viitoissa, jotta kävijän on helpompi suunnistaa ja hahmottaa alue.

Kuva 3: Kävijöiden arvioitu sijoittuminen alueella ja kriittisimmät kohdat yleisön liikuttamisessa.

Karttaan (kuva 3) on merkitty punaisilla rasteilla kriittiset kohdat, joihin tulee sijoittaa selkeää opastusta. Olen nostanut seuraavaksi esille miten kävijöiden liikkumista tullaan ohjaamaan:

- Kun kävijä saapuu alueelle, näkee hän ensimmäisenä ohjelman sekä alueen kartan, jotka ovat sijoitettuna sisäänkäynnin viereen selkeästi ja isosti
- Porttien jälkeen sijoitetaan myös viitat, jotka osoittavat mistä suunnasta löytyy mikäkin ohjelma. Päälavalle ohjeistetaan tässä kohtaa ulkokautta oikealla olevan käytävän kautta, jotta ihmiset löytävät nopeasti sinne, mikäli ohjelma on juuri alkamassa/jo alkanut
- Ihmiset pyritään jakamaan kolmeen eri suuntaan nopeasti, jotta sisäänkäyntiin ei synny ruuhkaa
- Infopiste on sijoitettuna vankilan sisälle keskellä, jotta se on helppo löytää ja jotta se purkaisi painetta vankilan keksikohdasta, joka voi helposti ruuhkautua kävijöiden valitessa suuntaansa risteyskohdassa'
- Vankilan siipien risteyskohtaan tulee viitat sekä alueen kartta
- Infopisteessä toimii vapaaehtoisia, mutta sen lisäksi infopöydän yläpuolella olevalle seinälle sijoitetaan televisionäyttöjä, joista selviää missä päin on alkamassa mikäkin ohjelma, jotta asiakas löytää tiedon nopeasti, mikäli infossa on jonoa
- Jokaiselle sisäänkäynnille vankilaan tullaan sijoittamaan kyltti siitä mihin se johtaa sekä alueen kartta, josta selviää kävijän oma sijainti sillä hetkellä
- Industry -lavan sisäänkäynti ei saa ruuhkautua, jotta ohjelma ei häiriököidy. Tämän vuoksi keskiovelle tullaan sijoittamaan useampi järjestyksenvalvoja sekä opastenäyttö
- Takapihan oven eteen muuriin tulee iso kartta alueesta sekä ohjelma, jotta myös tällä pihalla ohjelma on selkeästi näkyville eikä kävijän tarvitse lähteä etupihalle tai infoon
- Päälavan sisäänkäynnin viereen sijoitetaan opasteet, joilla saadaan osa ihmisistä poistumaan päälavapihalta myös oikean käytävän kautta, ettei toiselle takapihalle synny yllättävää painetta

9 LOPUKSI

Työn lähtökohtana oli tarkastella uutta tapahtumapaikkaa turvallisuuden näkökulmasta sekä luoda SHIFTille pelastussuunnitelma sekä turvallinen ja toimiva aluesuunnitelma. Työskentelyni kautta huomattiin, että alkuperäiset suunnitelmat alueen käytöstä eivät olleet mahdollisia liian vähäisen pinta-alan vuoksi sekä se, että yleisötavoitetta piti laskea, koska poistumisreittejä ei ole tarpeeksi 4000 kävijälle.

Työn teoriaosuutta voi hyödyntää lähes minkä vaan tapahtuman turvallisuutta pohdittaessa, tapahtumapaikan valintaa tehdessä ja aluesuunnittelun alkuvaiheessa. Olen koonnut pääpointteja tapahtumaturvallisuudesta ja aluesuunnittelusta helppolukuisiksi paketteiksi. Useimmat alaan liittyvät kirjallisuuslähteet ovat todella raskaita ja laajoja paketteja, joita tutkiessa voi helposti turhautua. Tämä työ toimii kevyenä esittelynä turvalliseen aluesuunnitteluun, jonka myötä voi myöhemmin perehtyä tarkemmin haluamiinsa osa-alueisiin.

Tapahtumaturvallisuudesta yritetään luoda koko ajan selkeämpiä ohjeita ja oppaita, jotta tuottajat eivät hukkuisi byrokratian syövereihin. Tapahtumaturvallisuusryhmä -nimisessä Facebook-ryhmässä käydään jatkuvasti keskustelua tapahtumaturvallisuuden epäkohdista. Ryhmässä on 4.3. nostettu esille Swedish Civil Contingencies Agency:n julkaisema Tapahtuman turvallisuusopas. Ryhmässä kuulutetaan samanlaiselle oppaalle olevan tarvetta myös Suomessa. Keskustelussa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin virkamies Kari Koponen vahvistaa, että "Tukes ohje yleisötilaisuuksien turvallisuuden varmistamiseksi" -julkaisu on ollut jo toista vuotta työn alla. Tällainen julkaisu helpottaisi alaa suunnattomasti ja yhdistäisi eri paikkakuntien käytännöt selkeäksi kokonaisuudeksi.

9.1 Tilaajan kommentti

Tilaajan edustaja SHIFTin luova tuottaja Heidi Vainio-Pekka on tyytyväinen työn lopputulokseen ja korostaa sen tärkeyttä tilaajalle. SHIFTin ydintiimi sekä monet

tahot olivat käyneet useaan otteeseen tapahtumapaikalla, mutta eivät ole osanneet huomioida turvallisuusseikkoja, jotka työn kautta nostettiin esiin. Työssä on pohdittu hyvin aluesuunnitelmaa ja turvallisuutta monesta näkökulmasta. Vainio-Pekan mielestä työ toimii erinomaisena esimerkkinä siitä miten toiminnallisista opinnäytetöistä on tilaajalle suuri apu. Työn tulokset on saatu suoraan käytäntöön.

LÄHTEET

Abson, Emma & Bladen, Charles & Kennell, James & Wilde, Nick 2012. Events Management. An Introduction. Iso-Britannia: Routledge

Lampinen, Jari. 2011. Ekologisen ja turvallisen yleisötilaisuuden järjestämisopas. Sastamala: Suomen Ympäristö- ja Terveysalan Kustannus Oy.

Koponen, Kari. 2018. Keskustelu. Tapahtumaturvallisuusryhmä, Facebook. Viitattu: 7.3.2018 <https://www.facebook.com/groups/882036181890996/?fref=nf>

Suominen, Joonas. 2018. Suullinen tiedonanto. Turku.

Paasonen, Jyri. 2013. Yleisötilaisuuksien turvallisuus. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto. 2017. Opas yleisötapahtumien pelastussuunnitelman laadintaan.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto. 2017. Pelastussuunnitelman mallipohja.

Vainio-Pekka, Heidi. 2018. Suullinen tiedonanto. Turku.

Vuoripuro, Jari. 2007. Suurten yleisötilaisuuksien turvallisuusopas. Helsinki: Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö.

Wynn-Moylan, Peter 2018. Risk and hazard management for festivals and events. Iso-Britannia: Routledge

LIITTEET

SHIFT
TAPAHTUMAN TURVALLISUUS-
JA PELASTUSSUUNNITELMA

22.5.–23.5.2018

Sisällys

1. Tapahtumapaikka	38
2. Tapahtuma-aika	38
3. Toiminnan kuvaus	38
4. Turvallisuusorganisaatio	38
5. Ensiapu	39
6. Tapahtuman tiedottaminen	39
7. Tapahtuman sisäinen viestintä	39
8. Riskien arviointi	40
9. Toimintaohjeet onnettomuus- ja vaaratilanteissa	42
9.1. Onnettomuustilanteessa	42
9.2. Tulipalotilanteessa	42
9.3. Tapaturma tai sairauskohtaus	43
9.4. Evakuointi	43
9.5. Pommiuhka puhelimitse	43
10. Liikennesuunnitelma	44
11. Tapahtuma-alueen kartta	46
12. Liitteet	46

1. Tapahtumapaikka

Turun Lääninvankila
Kakolankatu 14
20100 Turku
60°26'41.1"N 22°14'48.3"E

2. Tapahtuma-aika

Tapahtuman rakentaminen aloitetaan 17.5. ja rakenteet ovat paikallaan tapahtuman loppuun asti. Purkamisen aloitetaan heti tapahtuman päätyttyä ja alueen on tarkoitus olla tyhjä 28.5.

Tapahtuma-alueella on yleisöä tiistaina 22.5. 9-18 ja keskiviikkona 23.6. klo 9-02.

3. Toiminnan kuvaus

SHIFT on Turun Lääninvankilassa järjestettävä yritystapahtuma, jonka tarkoituksena on koota yhteen eri alojen yrityksiä sekä sijoittajia ja vaikuttajia. Tilaisuus on luonteeltaan rauhallinen ja asiallinen yritysväen kokoontuminen. Tapahtuma on auki yleisölle 22.–23.5. Tapahtumaan myydään 3 000 lippua molemmille päiville ja lisäksi tapahtumassa työskentelee noin 100 vapaaehtoista. Tapahtumassa kävijöille tarjotaan verkostoitumismahdollisuuksia, luentoja, workshoppeja sekä taidetta ja kulttuuria. Koko tapahtuma-alue toimii anniskelualueena.

Vankilan piha-alueelle on sijoitettuna 350 henkilön telttä ja lava, ruokakojuja ja -rekkoja, yritysten standeja sekä erilaisia puisia istuin rakennelmia. Lisäksi vankilan sisällä on yksi lava ja erilaisia pienempiä standeja sekä muuta toiminnallista ohjelmaa. Tapahtuma-alueen tarkempi sijoittelu ja kulkureitit ilmenevät kartasta kappaleessa 11. Sisäänkäynti alueelle tapahtuu osoitteesta Kakolankatu 14. Sisäänkäynti kartan ala-reunasta rekkaroinnin vierestä.

4. Turvallisuusorganisaatio

Alexander Törnroth
Tapahtuman järjestäjä
Juridinen vastuu
040 xxxxxxx

Niko Vähäsarja
Tuotantopäällikkö, yhteyshenkilö
040 xxxxxxx
niko@theshift.fi

Tapahtuman alkusammutusvälineet ja hätäpoistumistiet on merkitty myöhemmin tässä pelastussuunnitelmassa olevaan karttaan.

Kortilliset järjestyksenvalvojat tulevat Turun Aikuiskoulutuskeskuksesta. Järjestyksenvalvojat saavat yhden päivän kestävä koulutuksen Turun aikuiskoulutuskeskuksella. Heidät perehdytetään pelastussuunnitelmaan, alueeseen, sekä siellä suoritettaviin tehtäviin, tapahtuman organisaatioon sekä mahdollisten voimankäyttötilanteiden hoitamiseen.

Järjestyksenvalvoja on poliisin vaatima minimimäärä. Nimilista toimitetaan myöhemmin. Vuorot työvuorolistan mukaan.

Järjestyksenvalvojien yhteyshenkilö:
Petri Kolehmainen
Kouluttaja, turvallisuusala, AKK
Puh. xxxxxxxx
petri.kolehmainen@turunakk.fi

5. Ensiapu

Alueella on kiertävä SPR:n kolmehenkinen ensiapupartio sekä EA-piste, joka sijaitsee sisäänkäynnin läheisyydessä linnan sisällä. Merkitty karttaan.

Numero:

Yhteyshenkilö:

6. Tapahtuman tiedottaminen

Tapahtuman virallisesta tiedottamisesta vastaa tapahtuman järjestäjä Alexander Törnroth. (puh. 040 1877 353)

7. Tapahtuman sisäinen viestintä

Järjestyksenvalvojilla on radiopuhelimet omalla taajuudellaan. Lisäksi tuotantotiimillä sekä infossa on käytössä yhteensä neljä radiopuhelinta. Muuten kommunikointi hoidetaan puhelimilla.

8. Riskien arviointi

RISKI	SYY	ENNALTA EHKÄISEVÄT TOIMENPITEET JA VARAUTUMINEN
Rakentamisen aikaiset rasitusvammat	Väärät työtavat, liian painavia kannettavia, vapaaehtoisten tietämättömyys	Kunnollisten työvälineiden hankinta kaikkiin työtehtäviin, tehtävien jako fyysisten ominaisuuksien mukaan, vapaaehtoisten huolellinen perehdyttäminen työtehtävään ja valvonta
Kompastuminen/ Kaatuminen	Maan epätasaisuus, maassa lojuvat johdot, työkalut tms. Vaikea kulkuiset sisäänkäynnit	Epätasaisen maan rajaaminen pois tapahtuma-alueelta, johtojen suojaaminen, kynnyksen merkkäminen, alueen siistinä pito ja tavaroista huolehtiminen
Putoaminen	Huonosti aidattu alue	Aidataan korkealla olevat alueet
Sähköisku, viallinen sähkölaite tai -johto	Sähkölaitteiden kuntoa ei ole tarkistettu, nesteiden läikkyminen	Sähkölaitteiden testaus etukäteen, johtojen suojaus, laitteiden rajaaminen pois tapahtuma-alueelta
Rakenteen kaatumisen/sortuminen	Huonosti kiinnitetyt/tehdyt rakenteet	Rakennelmien riittävä kiinnitys, teltoista vastaa telttojen rakentaja XX, rakennelmien testaus ennen yleiskäyttöä
Sairaskohtaus	Yllättävä kohtaus	EA-koulutetut henkilöt (kiertävä/EA-piste)
Tungos, poistumisteiden tukkeutuminen	Yhtäaikaisesti saapuva tai poistuva suuri ihmismäärä, alueelle otetaan liikaa ihmisiä, opastuksen puutteellisuus, alueen huono suunnittelu	Kulkureittien suunnittelu, yleisön ohjaus, tarpeeksi leveät kulkuväylät Tapahtuma-alue suunnitellaan palvelemaan maksimi-henkilömäärää
Ulkopuolisten pyrkiminen alueelle		Järjestyksenvalvojat kummallakin sisäänkäynnillä, muurin yli ei pääse
Vandalismi, häiriökäyttäytyminen		Riittävä määrä järjestyksenvalvoja
Omaisuuksien kadottaminen		Narikan asianmukainen hoito, kadonneiden tavaroiden toimittaminen löytötavarapisteeseen
Varkaus		Turvallisuuspalveluiden näkyvyys ehkäisevästi, ilmoitus poliisille, jos ilmenee
Tulipalo	Sähköviat, vandalismi, tupakointi väärällä paikalla	Nestekaasujen tarkka valvonta, riittävien sammuttajien sijoittaminen, palokunnan esteetön pääsy alueelle, evakuointisuunnitelma, henkilökunnan ohjeistus toimitaan tulipalotilanteessa
Liikenneonnettomuudet	Huonosti suunnitellut liikennejärjestelyt	Huolellinen liikennejärjestelyiden suunnittelu, Liikenteen ohjaus, Alueen sulkeminen yksityisiltä ajoneuvoilta, kulku paikalle ainoastaan julkisilla, jalan, taksilla tai pyörällä

Ympäristöön kohdistuva rasitus	Liian vähän jäteastioita, roskaaminen	Asianmukainen jätehuolto
Pommiuhka		Työryhmän skenaariokoulutus
Terroriuhka		Uhan tiedostaminen, alueen rajaaminen ulkopuolisilta, evakuointisuunnitelma
Sääolosuhteet, lämmin tai kylmä ilma, sade, myrsky, ukkonen, kova tuuli		Säätiedotusten seuraaminen, rakennelmien kiinnitys asianmukaisin painoin, kiinnitykset tarkistetaan ennen tapahtuman alkua ja säännöllisesti sen aikana, työntekijöiden asianmukainen varustus, ohjeistetaan asiakkaita varautumaan sääolojen mukaisesti
Avainhenkilöiden sairastumiset		Jokaiselle korvaavan henkilön kouluttaminen
Nestehukka		Varataan asiakkaille ja työntekijöille riittävästi vettä, EA-koulutetut henkilöt
Väkivalta		Järjestyksenvalvojat, ilmoittaminen poliisille
Eksyminen alueella	Huonosti suunniteltu opastus	Osaava henkilökunta, Info-piste, opasteet, alueiden nimeäminen
Ruokamyrkytys	Pilaantunut ruoka	Hygieniasta huolehtiminen, ruokakojujen pitäjät vastaavat, EA-koulutetut henkilöt
Poistumisteiden tukkeutuminen	Liian vähän poistumisreittejä alueelta	Poistumisteiden määrä on mitoitettu kävijämäärän mukaan
Liiallinen päihtyminen		Järjestyksenvalvojia tarpeeksi, ammattitaitoinen henkilökunta anniskelubaareissa

9. Toimintaohjeet onnettomuus-ja vaaratilanteissa

Jokaisen henkilökuntaan kuuluvan on noudatettava seuraavia ohjeita sekä valvottava, että yleisö noudattaa niitä.

9.1. Onnettomuustilanteessa

1. SOITA HÄTÄNUMEROON 112
2. Kerro, mitä on tapahtunut.
3. Kerro soittavasi Turun Lääninvankilasta, osoite Kakolankatu 14, Turku. Ohjeista ambulanssia tulemaan lääninvankilan portille.

Järjestyksenvalvoja opastaa hälytyshenkilökunnan edelleen kohteeseen.
4. Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin.
5. Toimi annettujen ohjeiden mukaan.
6. Lopeta puhelu vasta saatuasi luvan.
7. Ilmoita AINA hätätilanteista Shiftin tuotantopäällikölle Niko Vähäsarjalle numeroon 0407402795.

9.2. Tulipalotilanteessa

1. Ilmoita tulipalosta tapahtuman turvallisuuspäällikölle/järjestäjälle numeroon 0407402795 (Niko Vähäsarja) ja toimi seuraavien ohjeiden mukaisesti.
2. Säilytä malttisi. Toimi rauhallisesti ja harkiten, mutta kuitenkin ripeästi. Varoita välittömässä vaarassa olevia. Pyri pelastamaan vaarassa olevat, mutta älä kuitenkaan saata itseäsi hengenvaaraan. Järjestyksenvalvojat ohjaavat yleisön hätäpoistumisteiden kautta kokoontumispaikalle XX.
3. Yritä sammuttaa palo tai rajoittaa sitä alkusammutusvälineillä, kun palo on vielä hallittavissa.
4. Älä sammuta vedellä rasvapaloa, sillä rasvapalo leviää räjähdysmäisesti jo pienestä vesimäärästä.
5. Vältä savukaasujen hengittämistä.
6. Mene palon lähelle vasta, kun sinulla on alkusammutusvälineet käyttövalmiina.
7. Jos paloa ei pysty turvallisesti sammuttamaan, yritä rajoittaa paloa sulkemalla ovi. Älä vaaranna itseäsi. Älä avaa ovea, jos palavaan tilaan johtava ovi on kiinni ja kahva tai ovi on kuuma.

8. **Hälytä apua** soittamalla hätänumeroon 112.
9. Muista! **Savu tainnuttaa**. Älä siis viivyttelä palavassa tilassa äläkä koskaan poistu savuiseen tilaan.
10. Rajoita palon leviämistä sulkemalla ovet, ikkunat ja ilmanvaihto.
11. Opasta pelastushenkilöstö paikalle.

9.3. Tapaturma tai sairauskohtaus

1. Ilmoita tapaturmasta tai sairauskohtauksesta SPR:n ensiapuhenkilöstölle välittömästi radiopuhelimella tai soittamalla numeroon keskiviikkona 050-3428683/
2. torstaina 044-7888666
3. Seuraa ensisijaisesti ensiapuhenkilöstön ohjeita.
4. Jos SPR on sitä mieltä, että he eivät tehtävästä suoriudu, kutsu paikalle ambulanssi soittamalla 112. Ambulanssin noutopaikka Linnankadun ja Satamakadun risteyksessä
5. Opasta pelastushenkilöstö kohteeseen Linnankatu 80, 60.4353° N, 22.2287° E. Opasta ambulanssin henkilökunta tapahtumapaikalle.

9.4. Evakuointi

Jos tapahtuman järjestäjä tai turvallisuushenkilöstö antaa ohjeen aloittaa evakuointi, toimitaan seuraavien ohjeiden mukaisesti:

1. Tapahtuman järjestäjä tai turvallisuushenkilöstö kertoo käytettävät poistumistiet. Vaara voi kohdistua tiettyihin poistumisteihin.
2. Ohjaa ihmisiä rauhallisesti ulos kokoontumispaikalle, parkkipaikka 4. linjan ja 2. linjan välissä.

9.5. Pommiuhka puhelimitse

Jos vastaanotat pommiuhkauksen, ole rauhallinen ja toimi seuraavasti:

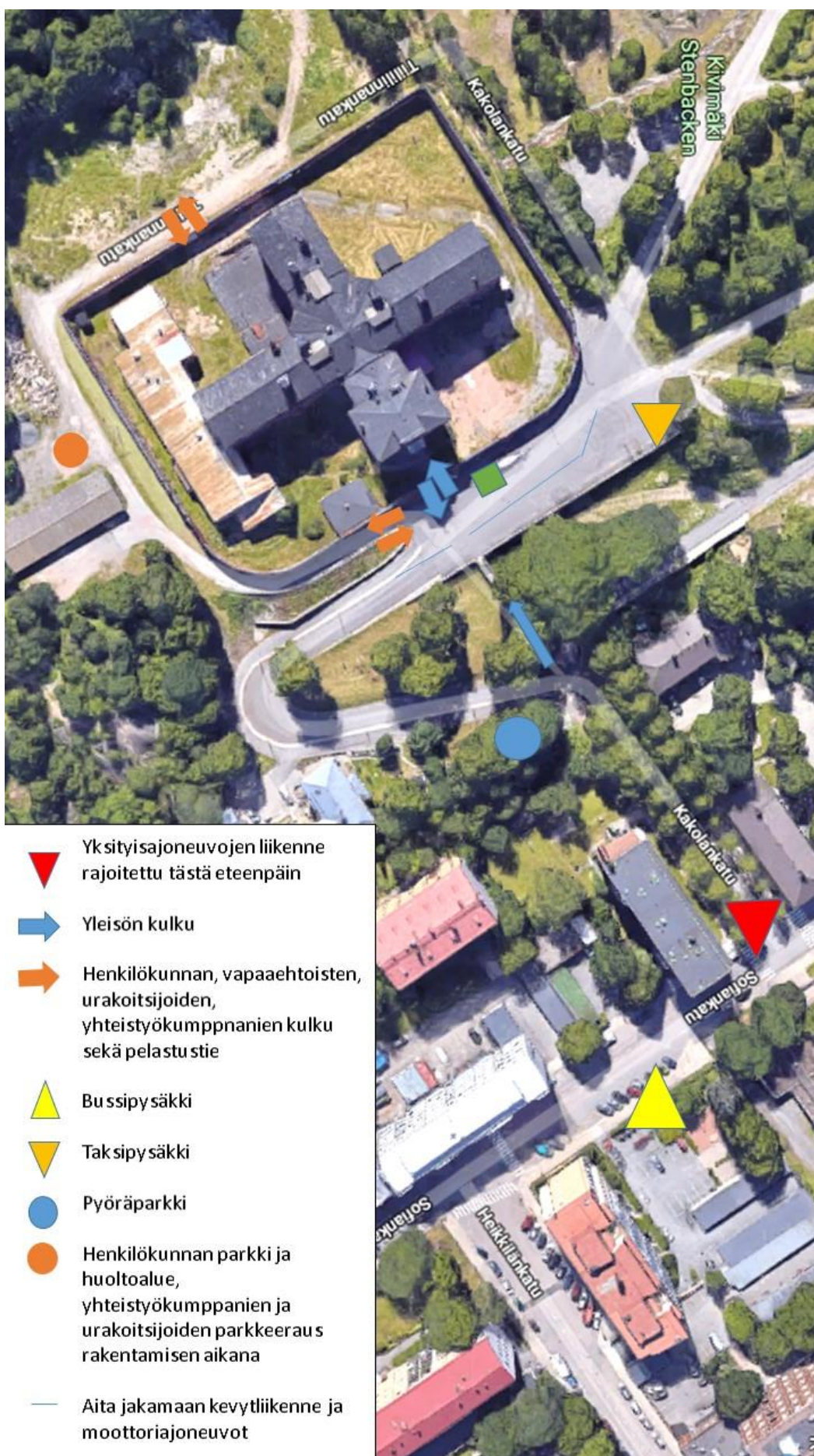
1. Kuuntele tarkasti soittajan viesti, voit yrittää kysyä häneltä seuraavia asioita:
  - Missä pommi räjähtää?
  - Milloin pommi räjähtää?
  - Miten pommi räjähtää?

- Miltä pommi näyttää?
  - Kuka sen räjäyttää?
  - Voit myös yrittää kysyä soittajan nimeä.
2. Tee puhelun aikana tarkkoja muistiinpanoja. Millainen soittajan ääni on, kuuluuko taustalta jotain muita ääniä?
  3. Yritä viestiä tilanteesta äänettä jo heti puhelun aikana, esimerkiksi kirjoittamalla paperilapulle viesti ja näyttämällä se jollekin henkilökunnasta.
  4. Tee puhelusta viipymättä selkeä ilmoitus hätäkeskukseen numeroon 112.
  5. Tee puhelusta viipymättä selkeä ilmoitus järjestyksenvälvoijille ja tuotantoon 0407402795 (Niko Vähäsarja).
  6. Ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin saamiesi ohjeiden mukaisesti. Vakavasti otettavissa ja kiireellisissä tapauksissa koko rakennus tyhjenetään välittömästi. Katso evakuointiohjeet.
  7. Siirry ohjeiden mukaisesti pommiuhkauksien varalta erikseen sovittuun paikkaan.
  8. Toimi kokoontumispaikalla saamiesi ohjeiden mukaisesti.

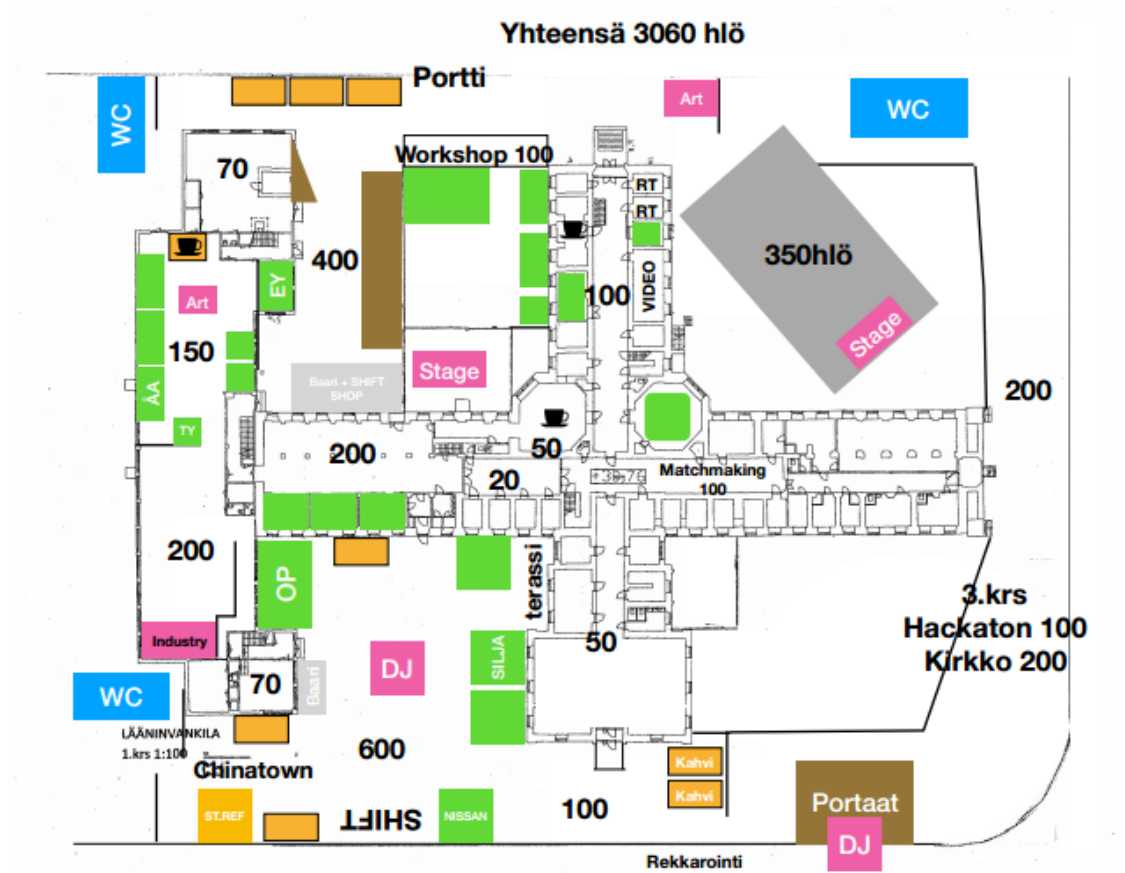
10. Liikennesuunnitelma

Tapahtumaa varten suljetaan Kakolankatu yksityisautoilulta. Yleisön kulku paikalle tapahtuu kävellen, bussilla, taksilla tai pyörällä. Autoille ei ole erikseen järjestetty parkkipaikkaa. Henkilöautoilla ajo Kakolankadulle on estetty. Ainoastaan taksit pääsevät ajamaan sisäänkäynnin läheisyyteen. Pyörille on järjestetty pyöräparkki Kakolankadun varresta. Pyöräparkki on opastettu, mutta ei vartioitu.

Pelastustienä toimii Tiirilinnan- ja Kakolankatu. Tapaturman sattuessa hälytysajoneuvot voivat ajaa Tiirilinnankadun kautta Vankilan huoltosisäänkäynnille, josta tapahtumahenkilökunta ohjeistaa pelastushenkilökunnan onnettomuuspaikalle.

11. Tapahtuma-alueen kartta

12. Liitteet

Liitteeksi pelastussuunnitelmaan lisätään maankäyttö- sekä anniskelulupa ja ensiapusuunnitelma.